

מעדותה של רבקה שרגר על מחבוא בבונקר בז'וז'וב, פולין

הדוד שלי חפר את הבונקר הזה עם עוד איזה גבר או שניים, ואת האדמה היו שופכים במרתף אחר בחוץ. חפרו בגובה שבן אדם לא יכול לעמוד. זה גובה של מטר אני חושבת, כל הבונקר הזה היה. אני זוכרת, אפילו בתור ילדה לא יכולתי בבונקר הזה להתיישר ולעמוד ישר. תמיד הייתי מוכרחה להיות כפופה. רק ישבנו. היה שם מקום בשביל - בקושי, אחד ליד השני צפוף ישבנו 17 איש. ממש חור באדמה, ואיזשהו פתח קטן לאוורור, שהוביל לאיזה צינור ביוב, משהו.

עכשיו, איך נכנסו לתוך הבונקר הזה? במרתף היה קיר. הקיר היה בנוי מלבנים אדומות. הדוד הוציא את הלבנים, מין קליפה מלבנית כזו של הלבנים האלה, שמאחוריה הוא שם מלט, בטון ואיזה מתכת, שזה כמו דלת, נשארה יציבה. היא נסעה על שתי מסילות. כשהדלת הזאת נסעה פנימה על המסילות, אז זה נפער הפתח הזה לתוך הבונקר, ואנחנו היינו יורדים למטה. מישהו היה צריך למטה לעמוד, ולתפוס אותנו. לא היו מדרגות או משהו. וכשגרו את הקלאפה הזו לכיוון הקיר, אז מבחוץ את לא ראית שום דבר, זה השתלב עם הלבנים האלה, זה הלך שתי וערב, כאילו קיר שלם. לא ראו שום דבר.

מקור: ארכיון יד ושם 6532 – O.3.